

Alkotmánybíróság

1535 Budapest, Pf. 773.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	
Érkezett:	2021 DEC 10. <i>Gemei</i>
Példány:	1 Kezelőiroda:
Melléklet:	<i>2</i> db <i>H</i>

az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 33. § (1) bekezdése alapján az alábbi

indítványt

terjesztem elő:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg az országos népszavazás elrendeléséről szóló 32/2021. (XI. 30.) OGY határozat alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 41. § (4) bekezdése és 65. § (2) bekezdése alapján semmisítse meg azt és egyúttal az Országgyűlést új határozat meghozatalára hívja fel.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

a) A támadott országgyűlési határozat

„Országos népszavazás elrendeléséről szóló 32/2021. (XI. 30.) OGY határozat

Az Országgyűlés a Magyarország Kormánya által az Alaptörvény 8. cikk (1) bekezdése, továbbá a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény rendelkezései alapján benyújtott országos népszavazási kezdeményezésekről a következő döntéseket hozza:

1. Az Országgyűlés megvizsgálta a „Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekeknek köznevelési intézményben a szülő hozzájárulása nélkül szexuális irányultságokat bemutató foglalkozást tartsanak?” kérdést, amelyben arra a megállapításra jutott, hogy az országos népszavazást elrendeli.

2. Az Országgyűlés megvizsgálta a „Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekek számára nemi átalakító kezeléseket népszerűsítsenek?” kérdést, amelyben arra a megállapításra jutott, hogy az országos népszavazást elrendeli.

3. Az Országgyűlés megvizsgálta a „Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekeknek fejlődésüket befolyásoló szexuális médiatartalmakat korlátozás nélkül mutassanak be?” kérdést, amelyben arra a megállapításra jutott, hogy az országos népszavazást elrendeli.

4. Az Országgyűlés megvizsgálta a „Támogatja-e Ön, hogy kiskorú gyermekeknek a nem megváltoztatását bemutató médiatartalmakat jelenítsenek meg?” kérdést, amelyben arra a megállapításra jutott, hogy az országos népszavazást elrendeli.

Az országos népszavazás lebonyolításának költségvetése - az egy naptári napon szavazásra bocsátott kérdések számától függetlenül - 12 686 900 000 forint. Abban az esetben, ha a népszavazást az országgyűlési képviselők általános választásának napján, közös eljárásban kell megtartani, akkor az országgyűlési képviselők általános választása lebonyolításának a költsége - az együttes lebonyolítás többletköltsége miatt - további 5 566 500 000 forinttal növekszik.”

Az Országgyűlés 2021. november 30-án meghozott határozatával döntött a Magyarország Kormánya által kezdeményezett, négy kérdést tartalmazó népszavazás elrendeléséről.¹ A tárgybeli országgyűlési határozat még aznap, azaz 2021. november 30-án a Magyar Közlöny 2021. évi 217. számában, országos népszavazás elrendeléséről szóló 32/2021. (XI. 30.) OGY határozat (a továbbiakban: OGY határozat) név alatt kihirdetésre került.

b) Az Alkotmánybíróság eljárási és döntési jogkörének alátámasztása

Az Abtv. 33. § (1) bekezdése értelmében „[a]z Országgyűlés népszavazást elrendelő, valamint kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelését elutasító határozatát az Alkotmánybíróság az elrendelés vagy elutasítás Alaptörvénnyel való összhangja és törvényessége tekintetében bárki indítványára harminc napon belül felülvizsgálja. Az indítványnak az Országgyűlés határozatának közzétételét követő tizenöt napon belül be kell érkeznie.”

Az Abtv. 41. § (4) bekezdése alapján „[a]z Alkotmánybíróság a 33. §-ban és a 33/A. §-ban meghatározott hatáskörében az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy az Országgyűlés határozatának megsemmisítése mellett az Országgyűlést új határozat meghozatalára hívja fel.” [Megjegyzendő, hogy tartalmában ugyanezt rögzíti az Abtv. 65. § (2) bekezdése is.]

Az Abtv. 33. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság számára biztosított, hogy az OGY határozatot az Alaptörvénnyel való összhangja tekintetében alkotmányossági és törvényességi vizsgálat alá vegye.

Az Abtv. 41. § (4) bekezdése és 65. § (2) bekezdése szerint, amennyiben az OGY határozat nem felel meg az alkotmányossági és törvényességi követelményeknek, az Alkotmánybíróság számára biztosított az OGY határozat megsemmisítésére és az Országgyűlés új határozat meghozatalára való felhívására irányuló döntési jogkör.

c) Az indítványozási jogosultság alátámasztása

Az Abtv. 33. § (1) bekezdés első mondata alapján „[a]z Országgyűlés népszavazást elrendelő, valamint kötelezően elrendelendő népszavazás elrendelését elutasító határozatát az Alkotmánybíróság az elrendelés vagy elutasítás Alaptörvénnyel való összhangja és

Elérhető: <https://444.hu/2021/11/30/az-ellenzek-bojkottalta-a-gyermekevedelmi-nepszavazasrol-szolo-parlamenti-szavazast-egyhangu-dontesek-szulettek> (megjelenés: 2021. november 30.)

törvényessége tekintetében bárki indítványára harminc napon belül felülvizsgálja.” Tekintettel arra, hogy az Abtv. hivatkozott rendelkezése alapján a tárgybeli indítványt bárki benyújthatja, így az indítvány benyújtására vonatkozó Abtv. 33. § (1) bekezdése szerinti személyi feltételnek országos népszavazáson választójogosult magyar állampolgárként eleget teszek.

d) Az indítvány benyújtásának határideje

Az Abtv. 33. § (1) bekezdés második mondata értelmében az Országgyűlés népszavazás elrendelésével összefüggő határozatának vizsgálatára irányuló indítványnak *„az Országgyűlés határozatának közzétételét követő tizenöt napon belül be kell érkeznie.”*

Tekintettel arra, hogy az *OGY határozat* a Magyar Közlöny 2021. évi 217. számában 2021. november 30-án kihirdetésre került, így az indítvány benyújtására rendelkezésre álló határidő megtartottnak tekintendő, amennyiben jelen indítvány az Alkotmánybírósághoz 2021. december 15. napjáig megérkezik.

e) Az Abtv. 33. § (2) bekezdése szerinti lényeges változás fennállásának alátámasztása

Az Abtv. 33. § (2) bekezdése alapján *„[a]z (1) bekezdésben meghatározott eljárásban az Alkotmánybíróság a határozat érdemében csak akkor folytat vizsgálatot, ha az aláírásgyűjtő ív hitelesítése és a népszavazás elrendelése között a körülményekben olyan lényeges változás következett be, amelyet a kérdés hitelesítéséről, illetve az azzal szembeni felülvizsgálati kérelemről hozott döntés során a Nemzeti Választási Bizottság, illetve a Kúria nem vehetett figyelembe, és a döntést érdemben befolyásolhatja.”*

Az *OGY határozat* négy kérdést tartalmazó népszavazás elrendeléséről rendelkezik. A négy kérdést a Nemzeti Választási Bizottság külön-külön hitelesítette és minden egyes határozat a Kúria előtt megtámadásra került. A Kúria a felülvizsgálati kérelmeket elutasította, a Nemzeti Választási Bizottság Határozatait helybenhagyta. A kúriai határozatok meghozatala az alábbi időpontokban történt:

- Knk.IV.40.645/2021/19. sz. határozat: 2021. november 8.
- Knk.III.40.647/2021/18. sz. határozat: 2021. november 11.
- Knk.III.40.644/2021/15. sz. határozat: 2021. november 11.
- Knk.IV.40.648/2021/23. sz. határozat: 2021. november 15.

Az Abtv. 33. § (2) bekezdése szerinti időbeli követelménynek, valamint a kúriai határozatok meghozatalának időpontjainak együttes értelmezéséből kitűnik, hogy jelen indítvány érdemi vizsgálatát csak a 2021. november 15-ét követő események alapozhatják meg, ugyanis a 2021. november 15-ét követő eseményeket – amelyek a népszavazás szempontjából lényeges körülményváltozásnak minősülnek – értelemszerűen sem a kérdés hitelesítése során, sem a Nemzeti Választási Bizottság és sem a Kúria nem vehetett figyelembe. Ebből kifolyólag jelen indítvány csak olyan lényeges körülményváltozásokra hivatkozik, amelyek 2021. november 15-ét követően következtek be.

Az 5/2008. (I. 23.) AB határozatban, amelyben az Alkotmánybíróság ugyancsak országos népszavazás elrendeléséről szóló országgyűlési határozat alkotmányossági felülvizsgálata során járt el, az Alkotmánybíróság általános jelleggel megállapította, hogy „[e]bből következően az Alkotmánybíróság e döntés-felülvizsgálati jogköre alapján abban a kérdésben dönthet, hogy az Országgyűlés határozata tartalmazza-e az Nsztv. 14. § (2) bekezdése szerinti kötelező tartalmi elemeket, és hogy 1. az Országgyűlés helyesen állapította-e meg, hogy a népszavazás ügydöntő vagy véleménynyilvánító-e; 2. a kérdés megegyezik-e az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdéssel; 3. az Országgyűlés megfelelően rendelkezett-e a népszavazás költségvetéséről. Az Alkotmánybíróság vizsgálhatja továbbá az Országgyűlés konkrét döntéshozatali eljárásának a törvényességét. Az Alkotmánybíróság - megfelelő kifogás alapján - a Ve. 130. § (2) bekezdésében biztosított hatáskörében eljárva arról határozhat tehát, hogy az Országgyűlés eljárása és maga a meghozott határozat - a fenti szempontok alapján - törvényes-e. Így például azt vizsgálhatja, hogy időben döntött-e az Országgyűlés, vagy történt-e az OGY határozat megítélését befolyásoló eljárási szabálysértés”.

Az Abtv. indokolása szerint, a hivatkozott AB határozat megközelítését ültette át az Abtv. 33. §-a a népszavazást elrendelő országgyűlési határozatok Alkotmánybíróság előtt történő megtámadásának szabályozásakor.

Fentiekre tekintettel, egyfelől az 5/2008. (I. 23.) AB határozatban foglaltakat a jelen ügyben is hivatkozhatónak és alkalmazandónak tartom, másfelől az AB határozat megállapításait figyelembe véve, az Abtv. 33. § (1) bekezdése szerinti indítvány nem irányulhat a már hitelesített kérdések tartalmának, valamint a hitelesítési eljárás alkotmányosságának vizsgálatára, így jelen indítványban csak az OGY határozat alkotmányossága, illetve törvényessége tekintetében emelek kifogásokat.

2. Az indítvány benyújtásának érdemi indokolása

2.1. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek megjelölése

- Alaptörvény E) cikk (2) bekezdés első mondata:

„(2) Magyarország az Európai Unióban tagállamként való részvétele érdekében nemzetközi szerződés alapján - az alapító szerződésekből fakadó jogok gyakorlásához és kötelezettségek teljesítéséhez szükséges mértékig - az Alaptörvényből eredő egyes hatásköreit a többi tagállammal közösen, az Európai Unió intézményei útján gyakorolhatja. Az e bekezdés szerinti hatáskörgyakorlásnak összhangban kell állnia az Alaptörvényben foglalt alapvető jogokkal és szabadságokkal, továbbá nem korlátozhatja Magyarország területi egységére, népességére, államformájára és állami berendezkedésére vonatkozó elidegeníthetetlen rendelkezési jogát.”

- Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (7) bekezdése:

„(1) Minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.

(7) Mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Mindenkinek joga van helyi népszavazáson részt venni, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó.”

- Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése:

„(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

- Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdése:

„(1) Az országgyűlési képviselőket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják.”

- Alaptörvény N) cikk (1) és (2) bekezdése:

„(1) Magyarország a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás elvét érvényesíti.

(2) Az (1) bekezdés szerinti elv érvényesítéséért elsődlegesen az Országgyűlés és a Kormány felelős.”

2.2. A megsemmisíteni kért országgyűlési határozat alaptörvény-ellenességének indokolása

a) Alaptörvény E) cikk (2) bekezdés első mondata

Az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdés első mondata értelmében Magyarország egyes, az Alaptörvényből eredő hatásköreit a többi európai uniós tagállammal közösen, az Európai Unió intézményrendszerén keresztül gyakorolja.

Ez azt jelenti, hogy amennyiben az Európai Unió egyes intézményei bizonyos, tagállamot érintő kérdésekben eljárást (akár adminisztratív, akár bírósági) indítanak és lefolytatnak, akkor a tagállamnak, azaz Magyarországnak, így a magyar Országgyűlésnek meg kell várni az Európai Unió intézményrendszere által lefolytatott eljárás végét, tiszteletben kell tartania az eljárás során tett megállapításokat, ajánlásokat vagy konkrét döntéseket.

Ezt támasztja alá a lojális együttműködés elve is, amely alapján az Európai Unió és a tagállamok a lojális együttműködés elvének megfelelően kölcsönösen tiszteletben tartják és segítik egymást a Szerződésekből eredő feladatok végrehajtásában [lásd: EUMSZ 4. cikk (3) bekezdése: *„Az Unió és a tagállamok a lojális együttműködés elvének megfelelően kölcsönösen tiszteletben tartják és segítik egymást a Szerződésekből eredő feladatok végrehajtásában. A tagállamok a Szerződésekből, illetve az Unió intézményeinek intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében megteszik a megfelelő általános vagy különös intézkedéseket. A tagállamok segítik az Uniót feladatainak teljesítésében, és tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az Unió célkitűzéseinek megvalósítását.”* Megerősítve az ECLI:EU:T:2017:242. sz. ítélet 92. bekezdésében].

Jelen indítvány érdemi elbírálását és az *OGY határozat* Alaptörvény-ellenességét megalapozza az a sajtóból ismert tény,² hogy a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) által biztosított anyagi juttatások folyósításának egyik gátja, hogy Magyarország nem teljesíti az Európai Unió jogállamisági követelményeit. Megjegyzem, hogy a jogállamiság az EUMSZ 2. cikke alapján az Európai Unió egyik alapelvének számít, így az európai uniós jogállamisági követelmények betartása – az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdéséből kifolyólag is – Magyarország egyik legfőbb európai uniós kötelezettsége.

Ugyancsak utalni szükséges arra a sajtóból ismert eseményre, hogy az Európai Bizottság kötelezettségszegési eljárást indított Magyarországgal szemben a 2021 nyár első felében elfogadott, a sajtó által csak „pedofiltörvénynek” nevezett, *a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról* szóló 2021. évi LXXIX. törvény miatt.

Jelen indítvány érdemi elbírálhatóságát ugyancsak megalapozza az az új fejlemény, amely szerint a kötelezettségszegési eljárással kapcsolatban 2021. december 2-án olyan új esemény történt, amely jelentős változást hozott a népszavazást érintő körülményekben, és amelyet a Kúria a felülvizsgálata során már nem tudott figyelembe venni, ugyanis az Európai Bizottság a kötelezettségszegési eljárást új szakaszba léptette, mivel a Bizottság szerint Magyarország – a jogállamisági európai uniós követelményt megsértve – „*tájékoztatási kötelezettséget ír elő a 'hagyományos nemi szerepektől' való eltérés tekintetében, korlátozza a szerzők és a könyvkiadók véleménynyilvánítási szabadságát, indokolatlan, szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetést alkalmaz, és helytelenül alkalmazza a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozó uniós szabályokat.*”³

Itt szükségesnek tartom megjegyezni, hogy az *OGY határozat* által elrendelt népszavazás kérdései érintik az Európai Bizottság által lefolytatandó, Magyarországot érintő kötelezettségszegési eljárás témakörét, így egy esetlegesen érvényes és eredményes népszavazás – amely során a „nem” válaszok kerülnének többségbe – a népszavazásról szóló törvény⁴ alapján az Országgyűlés törvényalkotási munkáját kötni fogja, így Magyarország nem tudna eleget tenni az Európai Unió jogállamisági követelményének, amely következtében Magyarország elesne az RRF által nyújtott támogatásoktól, amely súlyos kihatással lenne a magyar költségvetésre és gazdaságra (a sajtóhírekből kiindulva, ez összesen mintegy 2.511.000.000.000 HUF; azaz kétezer-ötszáztizennyegy milliárd forint⁵).

Ezen felül – szintén új, lényeges fejleményként említendő, amelyet a népszavazás elrendelése előtt még nem lehet figyelembe venni, így jelen indítvány érdemi elbírálását megalapozza – az Európai Bizottság, az érvényes és eredményes népszavazáson a „nem” válaszok győzelmét követően, Magyarországgal szemben megindítaná a jogállamisági mechanizmust, amelynek

² Elérhető: <https://24.hu/belfold/2021/11/23/gulyas-gergely-helyreallitasi-alap-brusszel-orban-viktor/> (megjelenés: 2021. november 23.); <https://www.reuters.com/markets/rates-bonds/eu-executive-probes-whether-poland-hungary-should-get-eu-money-2021-11-20/> (megjelenés: 2021. november 20.)

³ Elérhető: <https://index.hu/belfold/2021/12/02/koteleztsegszegesi-eljaras-europai-bizottsag-magyarorszag-nemtorszag-luxemburg-fidesz-unios-jogszabaly-rasszizmus/> (megjelenés: 2021. december 2.)

⁴ A népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény 31. §: „(1) Az Országgyűlés - ha a népszavazás törvényalkotási kötelezettséget keletkeztet - köteles a népszavazás napjától számított száznyolcvan napon belül az érvényes és eredményes népszavazás döntésének megfelelő törvényt megalkotni. (2) A népszavazással hozott döntés az Országgyűlésre a népszavazás napjától - ha a népszavazás törvényalkotási kötelezettséget keletkeztet, a törvény kihirdetésétől - számított három évig kötelező.”

⁵ Elérhető: <https://www.portfolio.hu/unios-forrasok/20210427/elengedett-3400-milliard-forintnyi-eu-penzt-a-kormany-bemutatjuk-a-hatalmasnak-tuno-fordulat-hatteret-480542>

egyik kiváltó oka a *pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról* szóló 2021. évi LXXIX. törvény elfogadása. Ezt megerősíti az Európai Bizottság levele is, amelyet ezzel kapcsolatban a magyar kormánynak küldött egy 2021. november 20-i tudósítás szerint.⁶

Figyelembe véve azt, hogy az *OGY határozat* által elrendelt népszavazás olyan témaköröket érint, amellyel kapcsolatban 2021. november 15-ét követően olyan érdemi fejlemények történtek, amelyeket sem a hitelesítési és sem a kúriai felülvizsgálati eljárás során nem tudtak figyelembe venni, az *OGY határozat* nem tekinthető alkotmányosnak, így az nem áll összhangban az Alaptörvénnyel, ugyanis az *OGY határozat* – az e pontban kifejtettek alapján – ellentétes az Alaptörvény E) cikk (2) bekezdésében foglalt követelményekkel.

b) Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (7) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése, valamint 2. cikk (1) bekezdése:

Jelen indítvány érdemi elbírálását megalapozza az az új tény is, hogy 2021. november 20-án, tehát a legutoljára született, a 2021. november 15-én kelt Knk.IV.40.648/2021/23. sz. kúriai határozat meghozatalát követően módosult a *választási eljárásról* szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) és a *népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról* szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nszt.) [lásd: Ve. 1/A. §, 110. § (3) bekezdés, 115. § (5) bekezdés, 250. § (8) bekezdés, 257. § (2a) bekezdés, 275. § (1a) bekezdés; Nszt. 65. § (1)-(3) bekezdés, 70. § (3)-(6) bekezdés, 71. § (1) bekezdés, 71. § (2) bekezdés e)-h) pontok].

E módosításokat az *országos népszavazási eljárás módosításáról* szóló 2021. évi CXVIII. törvény és az *egyes választási tárgyú törvények módosításáról* szóló 2021. évi CXVII. törvény hajtotta végre 2021. november 20-ai hatálybalépéssel.

A módosítások értelmében egy napon lehet tartani az országos népszavazást és az országgyűlési választást, amire Magyarországon eddig nem volt példa.

Álláspontom szerint a módosítás a tárgybeli népszavazás és a jövő tavaszi országgyűlési választás tekintetében új helyzetet teremt, mivel így a népszavazás célja gyökeresen megváltozik. Addig, amíg 2021. november 20-ig a népszavazás valóban arról szólt, hogy az állam egy adott kérdés tekintetében kikérte az állampolgárok véleményét, addig az új szabályozás következtében a népszavazás napján a választópolgárok nem csak egy adott tárgykörrel döntenek, hanem megválasztják a népképviselői szervekbe delegálandó személyeket is.

Szilárd álláspontom, hogy az ilyen jellegű egyesített szavazás együtt jár a népszavazás és az országgyűlési választás jogintézményének alkotmányellenes, így Alaptörvény-ellenes összemosódásával.

E ponton szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy a közös eljárás (l. népszavazás, népképviselői szavazás) egy olyan új nóvum, amely nem volt előre látható a népszavazás kezdeményezéskor, és a felülvizsgálati eljárásokban sem volt még kétséget kizáróan vizsgálható, hiszen a szabályozás csak 2021. november 20-án lépett hatályba. Álláspontom szerint a közös eljárás folyamatban lévő eljárásokra történő kiterjesztése alapvetően megváltoztatja a kezdeményezéskori „erőviszonyokat”, ugyanis korábban a népképviselői választási eljárás során népszavazást nem lehetett tartani.

⁶ Elérhető: <https://444.hu/2021/11/20/a-jogallamisagi-mechanizmus-eletbe-leptetesere-utalo-levelet-kuldott-a-magyar-kormany-nak-az-eu> (megjelenés: 2021. december 20.)

Álláspontom szerint a közös eljárás előre meg nem határozható módon ki fog hatni a népszavazás mellett a népképviselői választási eljárásra is, annak eredményére, így a közös szabályozás alapvetően kétségbe vonja a két választás tisztaságát, külső befolyásmentességét; ezáltal pedig közvetlenül és súlyosan sérti az Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikkben meghatározott, a tisztességes – választási – eljáráshoz való jogot. Ismételt álláspontom szerint a módosítást a választás tisztessége miatt nem lehetett volna alkalmazni a folyamatban lévő ügyekre, amely körülménybeli érdemi változást okozott az *OGY határozat* által elrendelt népszavazás kapcsán, amelyet a jogorvoslati fórumok még nem tudtak figyelembe venni.

Tekintettel arra, hogy nem látható előre, hogy a közös választás milyen hatással lesz a népképviselői választásra és a népszavazásra, valamint arra, hogy a két választás összehasonlítható kampánya milyen hatással lesz a választópolgárok tisztességes és tiszta választáshoz fűződő alapjogával, és nem tudható, hogy a módosított szabályozás milyen hatással lesz az *OGY határozat* által elrendelt népszavazásra, így a jogbizonytalanság és a választási (népképviselői választás, népszavazás) intézmények „összehasonlítása”, álláspontom szerint, sérti az Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (7) bekezdése, valamint 2. cikk (1) bekezdése szerinti választójog tisztaságát és sérthetlenségét, valamint a már hivatkozott XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes eljáráshoz való jogot, így az *OGY határozat* Alaptörvény-ellenes választási helyzetet teremt, ennek következtében az *OGY határozat* – álláspontom szerint – Alaptörvény-ellenes.

Az Országgyűlés akkor járt volna el helyesen, tehát az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban, ha a közös eljárásra vonatkozó szabályok elfogadását követően nem rendelte volna el az *OGY határozattal* a népszavazást, mert a népszavazás kezdeményezésére még az országos népszavazási eljárás módosításáról szóló 2021. évi CXVIII. törvény és az egyes választási tárgyú törvények módosításáról szóló 2021. évi CXVII. törvény hatálybalépését megelőzően került sor.

c) Alaptörvény N) cikk (1) és (2) bekezdése:

Álláspontom szerint az Országgyűlés nem járt el megfelelően, amikor az *OGY határozatban* meghatározta az országos népszavazás lebonyolításának költségvetését. A népszavazás költségvetése olyannyira „lakonikus”, hogy a kormány számára teljes mértékben korlátlan jogot biztosít a költségek alakításában, hiszen az *OGY határozat* a rendelkezésre bocsátott pénzösszeget nem bontja le tételesen a felhasználási cél szempontjából, így semmiféle valódi külső (pl. állampolgári) kontrollt vagy transzparenciát nem biztosít.

Másfelől, a koronavírus járványhelyzetben az infláció (amely 2021 októberében drasztikus mélypontra jutott, hiszen az infláció mértéke 6,5 %-os volt)⁷ és az egyéb pénzügyi-gazdasági externáliák (például nyomdaipari költségnövekmény) miatt a népszavazás valódi költségvonzata minden bizonnyal több lesz, mint, amit az *OGY határozat* megállapít.

Szükségesnek tartok utalni arra a bizonytalanságra okot adó, így a népszavazási költségvetés rendelkezésre állását megkérdőjelező tényre, hogy az *OGY határozat* meghozatalakor az Országgyűlés nem biztosította egyidejűleg a szavazás lebonyolításához szükséges forrást, ebből következik, hogy a Nemzeti Választási Iroda a választás(ok) lebonyolítására nem kapott forrást, ezért az, hogy a Nemzeti Választási Iroda a választás(ok)hoz szükséges forrást megkapja, az Országgyűlés vagy a Kormány diszkrecionális döntésétől, azaz „jóindulatától” függ, amely – álláspontom szerint – egy demokratikusan működő jogállamban nem megengedett gyakorlat.

Megjegyzendő továbbá, hogy az is vizsgálendő, hogy a 2016-ban önállóan megtartott népszavazásra – az országos népszavazás elrendeléséről szóló 8/2016. (V. 10.) *OGY határozat*

⁷ Elérhető: <https://www.mnb.hu/letoltes/inflacios-alapmutato-aktualis-havi-ertekeles.pdf>

alapján – 4,9 milliárd forint volt fordítható, ehhez képest az *OGY határozat* 12 milliárd forintot szán a népszavazásra. Kérdéssé válik, hogy az *OGY határozat* szerinti népszavazásnak miért lett 2,4-szer nagyobb a költségvonzata, mint, ami a 2016-ban megtartott népszavazásé volt.

Azt is vizsgálándónak tartom, hogy ha az *OGY határozat* szerinti népszavazást az országgyűlési képviselők általános választásának napján, közös eljárásban kell megtartani, akkor az országgyűlési képviselők általános választás lebonyolításának a költsége miért növekszik további 5.566.500.000 forinttal, annak ellenére, hogy a két választás egy eljárásban kerül lebonyolításra.

Az e pontban kifejtett indokok alapján – álláspontom szerint – az Országgyűlés nem rendelkezett megfelelően, a hatékony és átlátható költségvetés alkotmányos követelményét betartva az *OGY határozat* szerinti népszavazás költségvetéséről, annak ellenére, hogy az Alaptörvény N) cikk (2) bekezdése alapján a kiegyensúlyozott, átlátható és fenntartható költségvetési gazdálkodás érvényesítése az Országgyűlés egyik alapvető feladatának minősül. A fentiekre való tekintettel az Országgyűlés az *OGY határozat* megalkotása során nem tett eleget az Alaptörvény N) cikk (2) bekezdése szerinti követelménynek, így az *OGY határozat* Alaptörvény-ellenessé vált, mert a költségvetésre vonatkozó része – a fentiek alapján – ellentétes az Alaptörvény N) cikk (1) bekezdése szerinti követelményével.

Álláspontom szerint az *OGY határozat* a jelenlegi formájában ellehetetleníti a Nemzeti Választási Iroda feladatainak ellátását, mivel az infláció drasztikus növekedése miatt nincs lehetősége a választások tisztességét biztosító, előre kiszámítható és kalkulálható költségvetés mellett lebonyolítani a népszavazást és az országgyűlési választásokat.

3. Egyéb nyilatkozatok és mellékletek

Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot – tekintettel az Abtv. 68. § (1) bekezdésére –, hogy a jelen indítványban található, személyazonosításra alkalmas adataim ne kerüljenek nyilvánosságra hozatalra.

Kelt: Budapest, 2021. december 10.

